

2. melléklet a 114/2013. (IV. 16.) Korm. rendelethez

Javaslat

Kós Károly életművének

Magyar Értéktárba történő felvételéhez

Készítette:

Szabó Zsolt

Szabó Zsolt
2016. június 2.

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó szervezet neve: **Szentimrei Alapítvány, Erdélyi Magyar Értéktár Bizottság**
2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:
 - a javaslatot benyújtó személy: **Hegedüs Csilla – az EMÉB elnöke**
 - Levelezési cím: **400428 Aron Densușianu u. 6./A sz., Kolozsvár, Kolozs megye, Románia**
 - Telefonszám: **+40 720 072 061, +40 264 441 425**
 - E-mail cím: **emeb@rmdsz.ro**

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: **Kós Károly életműve**
2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása
 - o agrár- és élelmiszergazdaság
 - o egészség és életmód
 - o épített környezet
 - o ipari és műszaki megoldások
 - o kulturális örökség
 - o sport
 - o természeti környezet
 - o turizmus
3. A nemzeti értéket tartalmazó értéktár megnevezése: **Erdélyi Nemzetrészt Értéktár**
4. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása:

Családfája szerint református magyar közösségből származik Szászrégenből és vidékéről, egyik szász felmenő rokona kapcsán viszont néhány korábbi forrásban szász származásúként mutatják be. 1883. december 16-án, Temesváron látta meg a napvilágot.

„Temesvárt öt esztendeig laktunk [...] temesvári életemből csupán a sárga emeletes házra emlékszem, amelyben laktunk és a Bega csatornára, mely a házunk előtt folyt. És beteges, mindig mérges agglegény sváb házigazdánkra.”

1887-ben a család Nagyszebenbe költözött. Itt szülei beírták a magyar elemi iskolába, ahol három osztályt végzett el.

„Szebenben négy esztendeig laktunk, s gyermekkoromnak erre a szakaszára már jobban emlékszem. Mindenekelőtt lakásunkra ... Egyik szobánk különösen tetszett nekem, mert az kerek volt, kupolamennyezettel és másfél méteres mély ablakfülkékkel (az egykori vár tornyában). [...] Ez a szoba erősen izgatta gyermeki fantáziámat. Belőle csapott meg első ízben – akkor még tudatomon kívül – rég elmúlt erdélyi századok ódon illata, kőbe írott romantikája.”

1892-ben az édesapát Kolozsvárra helyezték át. A család követte őt, és beköltöztek a Nagy utcába. Még ebben az évben beírták a Farkas utcai Református Kollégium elemi iskolájába, majd a Kollégium Gimnáziumában folytatta tanulmányait.

„...Számomra viszont Kolozsvár egyelőre csupán egy új várost jelentett, melyre kíváncsi voltam, de amelyben – eleinte – nem éreztem magamat otthon. Mert itt minden merőben más volt, mint Szebenben [...]. Minden, de minden idegen volt, még az is, hogy itt a bolti cégtábla, a felirat, a plakát és minden ember: a felnőtt és a gyermek, úr és paraszt, pap és diák, kofa és rendőr, mind-mind – magyarul beszél [...]. Aztán az idegenkedésem megszokássá enyhült: szüleim városa lett az én otthonom is, az én városom, a meleg, az egyetlen város...”

Első útja Kalotaszegre 1900. tavaszán, osztálytársai meghívására történt. Később újra meglátogatta a vidéket. Ekkor Türebé utazott, ahol megismerkedett a református pap lányával, Balázs Idával, akit tíz év múlva feleségül is vett.

1901-ben leérettségizett, de néhány hónappal később egy súlyos betegség, a tifusz ágyba döntötte. Közel egy évig betegeskedett. Felgyógyulása után, 1902-ben szülei kívánságára beiratkozott a budapesti Műegyetem mérnöki karára, ahová családjá is vele ment.

„Nem tudtam azonban megbarátkozni ezzel a száraz műszaki tudománnyal, tehát két esztendő múlva – szüleim nem kis bosszúságára, s bár én is elvesztegettem így egy esztendőmet – átiratkoztam az építészeti szakosztályra. Nehéz kezem volt, nagy igyekezettel mégis jó rajzos lettem. Az elméleti tárgyakkal is nehezen bírkóztam meg, de a tervezésben hamarosan elismerték elsőségemet tanáraim és évtársaim is. Harmad és negyedéves koromban minden főiskolai pályázaton díjat nyertem, és szünidei ösztöndíjakat kaptam.”

Első ismertebb terve a Kis családi ház volt, majd 1906-ban, a Magyar Építőművészek Szövetsége évi rendes kiállításán Kútház című tervével második díjat nyert.

1907-ben elkészítette első könyvét is, Székely balladák címmel, melyet jegyajándékkul szánt kedvesének. Még ebben az évben megnyerte a MÉSZ Wellisch-pályázatának első díját a Csorna Dezsővel közösen készített Kettős műteremház tervével. További Wellisch-pályázatra készített munkája a Két falusi ház. Diplomamunkája, melynek konzulense Schulek Frigyes volt, az Egy főúri kastély terve osztatlan sikert aratott, és diplomadíjra terjesztették fel.

Tanulmányai befejeztével egy olaszországi körutazáson vett részt, majd egy erdélyi tanulmányútra kapott féléves ösztöndíjat. Innen visszatérve önálló építészeti irodát nyitott Budapesten.

1908-ban megjelentette Erdélyország népének építése című tanulmányát, melyben összegezte az erdélyi útja során látottakat: Segesvár, Torockó, Székelyföld és Kalotaszeg építészetét.

A fiatal építész még ebben az évben megkapta első megrendeléseit: az Óbudai református parókia és imaház tervezését, melyet Zrumeczky Dezsővel együtt készítettek. Zebegény római katolikus templomát Jánszky Bélával tervezték, a templom freskói Körösfői Kriesch Aladár és tanítványainak munkája.

1909-ben szülei elköltöztek a fővárosból, és visszatértek Kolozsvárra. Brétfői házukat fiúk tervezte.

Az év nyarán újabb megbízást kaptak: a Fővárosi Tanács őket kérte fel az állatkerti pavilonok tervezésére, ezért Zrumeczky Dezsővel Németországba utaztak tanulmányútra. Közben belekezdett a Marosvásárhelyen építendő gázgyári munkás lakóházak tervezésébe.

Még ez év végén megírta Atila királról ének című balladáját, mely nagyobb özőnségsikert hozott neki, mint épületei, ezért közel tíz évig nem nyúlt szépírói pennához.

„1910-ben kicsi földcskét vásárolhattam szűkebb erdélyi hazámban: Kalotaszegen, Sztánán, s felépíthettem reá víkendházamat. Aztán feleségül vettem régi választottamat, a kalotaszegi türei református lelkész leányát.”

1910-ben Györgyi Dénessel megtervezték a Városmajor utcai iskolát és óvodát, majd a Maros-Torda Vármegyeháza Marosvásárhely című tervpályázaton első díjat nyert Wigand Edével.

Az év folyamán befejezte „víkendháza”, a Varjú-vár építését, majd elkészítette a Régi Kalotaszeg című könyvét.

1911-ben megbízták a sepsiszentgyörgyi múzeumépület, a Székely Nemzeti Múzeum megtervezésével, és megszületett első gyermeke is. Karácsonyra pedig megjelenteti a Kalotaszeg című hetilap első számát is, melynek szerkesztősége a Varjú-várban, kiadóhivatala

a sztánai vasútállomás irodájában, nyomdája pedig Diamanstein Nándor bánffyhungyadi műhelyében volt.

1912-ben a „Kispesti munkás- és tisztviselőtelep” tervpályázaton az ő rendezési tervét fogadták el. Közben belekezdett a kolozsvári Monostori úti református templom tervezésébe is, aminek építése 1913 októberében fejeződött be.

1914-ben megszervezi a Sztánai Református bált, ahova meghívta Zrumezky Dezső mellett Móricz Zsigmondot is, aki élményei hatására megírta a Nem élhetek muzsikaszó nélkül című regényét.

Júliusban Olaszországba készültek nyaralni, de Leányfalun – Móriczékánál – utolérte őket a hír: kitört a háború, ezért visszamentek Sztánára. Behívták katonának, majd felmentették a szolgálat alól, és megbízták a sepsiszentgyörgyi Vármegyei Közkórház építési munkálatainak vezetésével, amely 1916-ban félbeszakadt.

1915-ben a Szebenben állomásozó 21-esekhez vezényelték, de itt is volt ideje tervezni: Állami elemi népiskolák tanítólakással.

1916-ban a Honvédelmi Minisztérium három hónapra felmentette a szolgálat alól, és megbízták IV. Károly koronázási ünnepségének előkészítésével. A munkálatok során Lechner Jenő a Mátyás-templom belső díszítését, Pogány Móric a Szentháromság-szobor környékét, Kós Károly és Györgyi Dénes a királyi vártól a templomig terjedő útvonal házait díszítették fel, és a koronázási dombot tervezték. A koronázási ünnepség díszítési terveinek elismeréseként megkapta a Ferenc József-rend Lovagkeresztjét. Közben elkészítette első linómetszeteit, melyekkel írásait illusztrálta.

»1917 és 1918-ban mint állami ösztöndíjas Konstantinápolyban a bizánci és török városépítéssel ismerkedtem, aminek eredménye a Konstantinápolyi Magyar Tudományos Intézet kiadásában 1918-ban megjelent „Sztambul” című várostörténeti és építészeti tanulmányom. Törökországból 1918 őszén kerültem haza, ahol már várt reám tanári kinevezésem az O. M. Iparművészeti Főiskola építészeti tanszékére. Katedrámat 1919-ben kellett volna elfoglalom.

Itthon, Sztánán értem meg – az immár háromgyermekes családom – az összeomlást, az őszirózsás októberi forradalmat és Erdélynek Romániához való csatoltatását. Választnom kellett tehát: a biztos és szép professzori egzisztenciát és építészeti tevékenységem újrafelvételének jó reménységét, ott túl, Budapesten, vagy egzisztenciám teljes bizonytalanságát és a magam meg családom osztozását Erdély magyar népének ismeretlen jövő sorsában, de itthon. A döntés nehéz volt. Végül ezt írtam az Iparművészeti Főiskola egykori igazgatójának, Gróh Istvánnak: „... hiszem, hogy Erdélyben nagyobb szükség lesz reám, mint Budapesten”. És itthon maradtam.«

1919-ben a wilsoni önrendelkezési elvek alapján megszervezte a Kalotaszeg Köztársaságot, amit Bánffyhunyon 40.000 ember előtt mondtak ki. Címert, pénzt, zászlót és bélyeget tervezett.

1920-ban a Napkelet című folyóiratban közölték Beszélnek Erdély kövei is című írását, majd 1921-ben megjelent a Kiáltó Szó című röpirata, melyet Paál Árpáddal és Zágony Istvánnal állítottak össze. „Ugyanakkor indult közéleti (kisebbségpolitikai) tevékenységem is. Beköszöntője egy röpirat volt (Kiáltó Szó), mely az impériumváltozás valóságának tudomásulvételével egyidejűleg bejelentette a Romániához csatolt magyarság igényét a maga emberi és nemzetársadalmi életjogának elismerésére és megvalósítására.”

1921-ben megalakult az Erdélyi Néppárt, mely egyesült a kolozsvári Magyar zövetséggel. Titkárnak Kós Károlyt választották. Az év folyamán megindult Benedek Elek Vasárnap című politikai népszerűsége, melyben Kós publikált, szerkesztett és adminisztrációs feladatokat végzett. Eközben tervezéssel is foglalkozott: Sepsiszentgyörgy – Városháza (nem valósult meg), Kolozsvár – Görögkeleti katedrális, Kolozsvár – Viola Kornél lakóháza.

1922-ben az Erdélyi Néppárt átszerveződött, és felvette a Magyar Néppárt nevet. Titkára továbbra is Kós maradt. Rá egy hónapra a Magyar Néppárt ellensúlyozására megalakult a Magyar Nemzeti Párt is.

Tavasszal Románia-szerte képviselő-választások zajlottak, Kós a szatmári kerületben indult, de nem kapta meg a kívánt szavazatokat.

1924-ben megalakult az Erdélyi Szépmíves Céh könyvkiadó, melynek alapítói Kós Károly, Kádár Imre, Ligeti Ernő, Nyíró József, dr. Paál Árpád és Zágony István voltak. A cég fennállásának húsz éve alatt 164 könyvet adott ki.

1925-ben megtervezte a bánffyhunyadi református parókiát, mely 1956-ban leégett. Elkészítette a feleki görög katolikus templom restaurálási terveit és toldását, barátjának, Szentimrei Jenőnek lakóházát tervezett Sztánára, az Erdélyi Szépmíves Céh pedig megjelentette a Varjú-nemzetség című regényét.

Az év végén elhatárolta magát a Magyar Párttól. „És négyesztendei megerőltető szervező munka és keserű tusakodások után – melyek során kenyérkereső munkám is kíméletlen támadásokban részesült – be kellett látnom, hogy a dolgozó nép koldusszegény pártjának tiszta eszközökkel nem lehet kilátása a győzelemre [...] a pártpolitika közvetlen munkaterületéről visszavonulva, közéleti tevékenységemet a romániai magyar életépítésnek eddig elégtelenül gondozott, sőt elhanyagolt kulturális munkaterületére koncentráltam.”

1962-től visszavonultan élt, 1963-ban infarktussal kórházba szállították.

1966-ban a Budapesti Műszaki Egyetem díszdoktorává avatta, 1968-ban pedig az Államtanács a Kulturális Érdemrend I. fokozatával tüntette ki.

1969-ban megjelent Hármaskönyv című műve.

1973-ban meghalt a felesége, magára hagyva öt 63 évi házasság után. Ezután lányához költözött a Rákóczi úti villába. Ez év decemberében megjelent hasonló kiadásban egykori jegyajándéka a Székely balladák.

90. születésnapján a Román Szocialista Köztársaság Államtanácsa az „Augusztus 23” érdemrenddel, a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa a „Gyémántokkal ékesített Zászlórend” I. fokozatával tüntette ki.

1977. augusztus 24-én, a reggeli órákban halt meg, sírja a kolozsvári Házsongárdi temetőben található.

5. Indoklás a Magyar Értéktárba történő felvétel mellett, kitérve a nemzeti érték országos jelentőségének bemutatására

Az erdélyi polihisztor, az építészből lett író, aki épített „kőből, fából házat, igéből várat”. Élete, munkássága hűség és szimbólum; a szolgálat szimbóluma a megélt 94 esztendeje.

Írt regényeket és drámákat, épített házat és iskolát, szervezett könyvkiadót, és szerkesztett folyóiratot. A kő, a toll, a tus, a szó – minden engedelmeskedett akaratának.

Ritka fényes tehetség volt, első építész-tervező munkája már egyetemista korában megjelent; 26 évesen tervezte a zebegényi templomot. 38 évesen a Kiáltó Szóval tette Erdély-szerte híressé nevét. Ő volt a két világháború közötti kisebbségbe szakadt erdélyi magyarság lelkének ébren tartója, az irodalom szervezője, a méltósággal megélt élet szimbóluma.

1926-ban létrehozta a Helikon Íróközösséget, összejöveteleiket Marosvécsen, Kemény János báró kastélyában tartották. A céh által kiadott művek továbbra is az ő keze nyomát viselik: szerkesztett és rajzolt.

1928-ban az Erdélyi Szépmíves Céh kiadta a marosvécsi íróközösség folyóiratát, az Erdélyi Helikont, melynek Kós 1931-1944 között a szerkesztője volt.

1930-ban megjelent a Gálok című kisregénye és három novellája. Befejezte az előző évben elvállalt sepsiszentgyörgyi református elemi iskola tervezését, és megkezdődött az építkezés.

1931-ben Szolnai Sándorral megalapította a Barabás Miklós Céhet, a romániai magyar képzőművészek szabad érdekvédelmi és termelő szervét. 1932-ben jelent meg Kalotaszeg című könyve, egy erdélyi táj története és jellemzése.

1934-ben a református egyház megbízásából elvállalta a kalotaszegi egyházmegye főkurátorságát. Még ebben az évben megjelent az Országépítő című történelmi regénye, saját illusztrációival. A regény megjelenése után belekezdett a Budai Nagy Antal című művének megírásába, valamint illusztrációt készített Tamási Áron Ábel Amerikában című regényéhez.

1936-ban bekapcsolódott az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület munkájába. Az Erdélyi Szépmíves Céh pedig kiadta Budai Nagy Antal című színjátékát, melyet 1937-ben a budapesti Vígszínház be is mutatott, a felkelés 500. évfordulója alkalmából.

1937-ben létrehozta egyházmegyéjében a közkönyvtárat, majd a néprajzi múzeumot. A bonchidai Bánffy-kastélyba egy kőandallót tervezett, amely el is készült, majd később elpusztult. Sztánán elkészítette Könyv a lovakról írott könyvét, melyet „művészi haszontalanság”-nak nevezett. A Varjú-vár környékén szakszerű gazdaságot teremtett, a föld szakszerű műveléssel foglalkozott.

1938-ban az Országépítő regényért Baumgarten-díjat kapott.

1939-ben az Erdélyi Helikonban megjelent Találkozásaim Móricz Zsigával című írása.

1940-ben Corvin-koszorúval tüntették ki, az erdélyi magyarságért végzett munkájáért. Az Erdélyi Helikonban megjelentek Az erdei lak, Tanya a hegyen és az Ezerkilencszáznegyven című írásai.

1942-ben az Apafi család hamvait elhelyezték a kolozsvári Farkas utcai templomban, az emléktáblát az ő tervei alapján készítették el.

1943-ban a Műemlékek Országos Bizottsága megbízta Mátyás király kolozsvári szülőházának restaurálásával. Az Erdélyi Gazda főmunkatársa lett, valamint a csíksomlyói „KALOT” népfőiskola tervezésén is dolgozott, melynek egy része fel is épült.

1944-ben tanulmányt írt a Székely nép építészete címmel. A Magyar Mérnök és Építész Egyesület Czigler-éremmel tüntette ki. Az év őszén „dél-erdélyi zsandárok, meg a gárdák” kifosztották és feldúlták sztánai otthonát, eddigi összes munkájának ott talált dokumentumát megsemmisítve. Decemberben a Magyar Népi Szövetség segítségével „feltámasztották” a Mezőgazdasági Főiskolát, mely néhány hónap múlva be is indult. Továbbá újjászervezték és munkába állították az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesületet.

1945-ben a Mezőgazdasági Főiskola dékánjává, a Magyar Népi Szövetség megyei elnökévé, a Romániai Magyar Képzőművész Szövetség elnökévé és a Műemlékvédő Bizottság tagjává választották.

1946-ban országgyűlési képviselő lett, a tisztséget két évig töltötte be.

1947-ben elkészítette a Petőfi-síremlék, a környező kert és a kis emlékház felújítási terveit. Magyarkályára református templomot tervezett, a fehéregyháziak pedig kultúrház tervezésére kérték fel.

1948-ban Kolozsvárott református templom épült a tervei alapján, elkészítette a csernaakeresztúri református templom kiviteli terveit, valamint kultúrházakat tervezett Rákosdra és Magyarbikalra.

1951-ben Gaál Gábor felkérésére székely népballada-kötetet szerkesztett a Haladó hagyományok című könyvsorozat részére.

1952-ben nyugállományba vonult, de munkásságát ezután is tovább folytatta: kereskedelmi iskolát és internátust tervezett Sepsiszentgyörgyre.

1954-ben szaktanulmányt írt A kollektív gazdaság üzemi épületberendezései címmel.

1957-ben az Állami Magyar Színház fennállásának 10. évfordulóján bemutatta a Budai Nagy Antal című színjátékot. Az előadáshoz plakáttervet készített, díszleteket tervezett. Mezőgazdasági építészet címmel szakkönyvet írt.

1958-ban Budapesten tartott előadásokat, ahol Tamási Áronnal is találkozott. 75. Születésnapján a Romániai Írószövetség köszöntötte, Románia Nagy Nemzetgyűlésének Elnöksége pedig irodalmi és közéleti tevékenységéért a Munka Érdemrend I. fokozatával tüntette ki.

1959-ben ismét építészeti terveken dolgozott: református parókiát tervezett Farnasra (még ebben az évben meg is épült), és megvalósult a magyardécsei református parókia terve is. A kalotaszentkirályi és a csucsai református parókia csak a tervezés stádiumáig jutott. Utolsó elkészült épülete a misztótfalusi református parókia volt.

Kós Károly életműve 2015. december 10. óta az Erdélyi Magyar Értéktár Bizottság döntése értelmében az Erdélyi Magyar Értéktár részét képezi.

6. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája: (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

Gall, Anthony

2002 Kós Károly Műhelye / The Workshop of Kós Károly. Tanulmány és adattár / A Study and Documentation. Mundus Magyar Egyetemi Kiadó, Budapest.

Kós Károly

1989 Transylvania. An Outline of its Cultural History. English translation by Lorna K. Dunbar. Published by Szépirodalmi Könyvkiadó, Budapest.

1989 Siebenburg. Szépirodalmi Könyvkiadó, Budapest.

1995 Istanbul. Sehir Tarihi ve Mimarisi. Ceviren Naciye Güngörmüs. T. C. Kós Károly: 2014 Életrajz. Helikon Kiadó, Budapest. Bakanligi/Ankara.

2000 La Transilvania. Storia e cultura dei popoli della Transilvania. A cura de Roberto Ruspanti. Rubbettino Editore, Catanzaro.

2003 Kós Károly emlékkönyv. Mentor Kiadó, Marosvásárhely.

1996 Kós Károly egyetemessége. Tinivár, Kolozsvár.

1995 Az építő Kós Károly. Balassi Kiadó – Kós Károly Alapítvány – Polis Kiadó, Budapest–Kolozsvár.

1983 Kós Károly. Akadémia Kiadó, Budapest.

2008 Kós Károly, a hűség embere (életművázlat). Lucidus Kiadó, Budapest.

1984 Kós Károly emlékezete. Pest Megyei Múzeumok Igazgatósága – Pest Megyei Művelődési Központ és Könyvtár, Szentendre.

2003 Kós Károly levelezése. Mundus Magyar Egyetemi Kiadó, Budapest.

2004 Kós Károly művészete. Noran Kiadó, Budapest.

1994 Kós Károly Bibliográfia. Összeállította és a bevezetőt írta Vajk Ilona. Kiadja az Országos Idegennyelvű Könyvtár, Budapest.

1973 Kós Károly, a szépíró. Kismonográfia. Dacia Könyvkiadó, Kolozsvár, 1973.

1978 A legszebb élet, amit magamnak el tudtam képzelni. Benkő Samu beszélgetései Kós Károssal. Kriterion Könyvkiadó, Bukarest.

1983 „Nem spekuláltam, éltem...” Válogatás Kós Károly születésének 100. évfordulójára. Népművelési Intézet, Budapest.

2014 Kós Károly emlékkonferencia. Kiadja a Magyar Művészeti Akadémia, Budapest.

7. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe: -

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja

Kós Károly temetése – filmanyag

- <https://youtu.be/X-GOuJv9Aq0>

Kós Károly

Kós Károly Varjúvára, Sztána

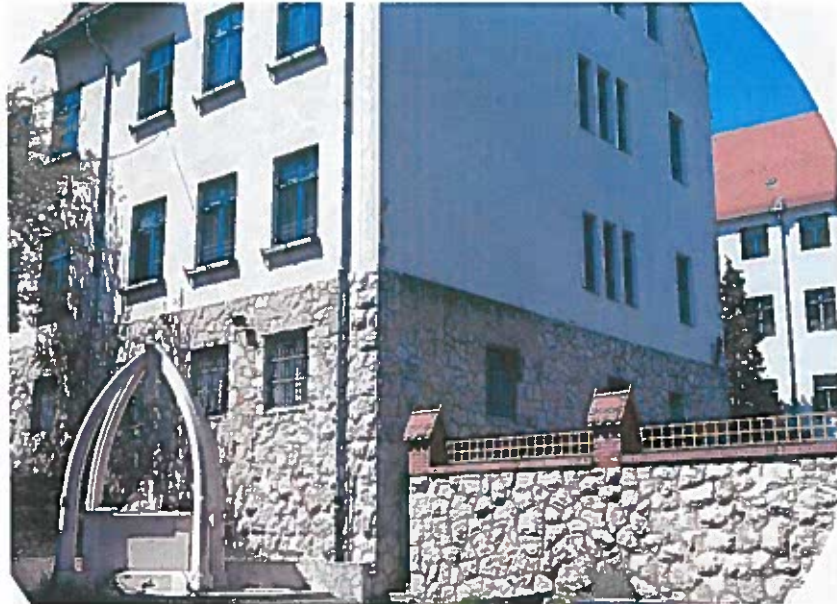
Kós Károly szülőháza, Temesvár

A Kós Károly által tervezett Wekerletelep, Budapest

A Wekerletelep és a Kós Károly tér, Budapest

Kós Károly emlékműve, a Györgyi Dénessel közösen tervezett
Városmajor utcai iskola mellett, Budapest

Kós Károly emléktáblája Budapesten

2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek
 - **Hegedüs Csilla, az Erdélyi Magyar Értéktár Bizottság elnökének felterjesztő levele**
 - **Hegedüs Csilla, az RMDSZ kultúráért felelős ügyvezető alelnökének támogató levele**
 - **Az Erdélyi Magyar Értéktár Bizottság határozata Kós Károly életművének az Erdélyi Magyar Értéktárba (Erdélyi Nemzetrészt Értéktár) történő felvételéről**
3. A javaslatához csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat
 - **A fotók nem saját készítésűek; Kós Károly Wikipédia, valamint a Wekerletelep Panorámio oldaláról származnak. A filmanyag *ferencdeak43* nevű Youtube felhasználótól származik.**

A Kós Károly életművének dokumentációjához csatolt fényképek származási linkjei

A Hungarikum Bizottság

Kulturális Örökség Szakbizottságának részére

1. Kós Károly – a Kolozsvári Rádió képtára

- http://kolozsvariradio.ro/wp-content/uploads/sites/12/2016/01/kos_karoly.jpg

2. Kós Károly Varjúvára, Sztána – Panoramio

- <http://static.panoramio.com/photos/large/9857442.jpg>

3. Kós Károly szülőháza, Temesvár – Wikipédia

- [https://hu.wikipedia.org/wiki/K%C3%B3s_K%C3%A1roly_\(%C3%A9p%C3%A Dt%C3%A9sz\)#/media/File:K%C3%B3s_K%C3%A1roly_sz%C3%BCI%C3%B6h%C3%A1za_Temesv%C3%A1r_General_Dragalina_nr._16.JPG](https://hu.wikipedia.org/wiki/K%C3%B3s_K%C3%A1roly_(%C3%A9p%C3%A Dt%C3%A9sz)#/media/File:K%C3%B3s_K%C3%A1roly_sz%C3%BCI%C3%B6h%C3%A1za_Temesv%C3%A1r_General_Dragalina_nr._16.JPG)

4. A Kós Károly által tervezett Wekerletelep, Budapest – Panoramio

- <http://mw2.google.com/mw-panoramio/photos/medium/58878783.jpg>

5. A Wekerletelep és a Kós Károly tér, Budapest – Panoramio

- <http://static.panoramio.com/photos/original/39281271.jpg>

6. Kós Károly emlékműve, a Györgyi Dénessel közösen tervezett

Városmajor utcai iskola mellett, Budapest – Wikipédia

ERDÉLYI ÉRTÉKTÁR

- [https://hu.wikipedia.org/wiki/K%C3%B3s_K%C3%A1roly_\(%C3%A9p%C3%A Dt%C3%A9sz\)#/media/File:K%C3%B3s_K%C3%A1roly_emi%C3%A9km%C5%B1ve_XII_ker%C3%B3let_Temes_l%C3%A9pcs%C5%91.JPG](https://hu.wikipedia.org/wiki/K%C3%B3s_K%C3%A1roly_(%C3%A9p%C3%A Dt%C3%A9sz)#/media/File:K%C3%B3s_K%C3%A1roly_emi%C3%A9km%C5%B1ve_XII_ker%C3%B3let_Temes_l%C3%A9pcs%C5%91.JPG)

7. Kós Károly emléktáblája Budapesten – Wikipédia

- [https://hu.wikipedia.org/wiki/K%C3%B3s_K%C3%A1roly_\(%C3%A9p%C3%A Dt%C3%A9sz\)#/media/File:KosKaroly_KK3.jpg](https://hu.wikipedia.org/wiki/K%C3%B3s_K%C3%A1roly_(%C3%A9p%C3%A Dt%C3%A9sz)#/media/File:KosKaroly_KK3.jpg)

8. Kós Károly sírja a kolozsvári Házsongárdi temetőben – Wikipédia

- [https://hu.wikipedia.org/wiki/K%C3%B3s_K%C3%A1roly_\(%C3%A9p%C3%A Dt%C3%A9sz\)#/media/File:K%C3%B3s_K%C3%A1roly_s%C3%ADrja.jpg](https://hu.wikipedia.org/wiki/K%C3%B3s_K%C3%A1roly_(%C3%A9p%C3%A Dt%C3%A9sz)#/media/File:K%C3%B3s_K%C3%A1roly_s%C3%ADrja.jpg)

Tisztelettel:

Az Erdélyi Magyar Értéktár Bizottság

Szentimrei Alapítvány Kolozsvár–Sztána
Kolozsvár Rákóczi/Gen. E. Grigorescu u. 15
szentimreialapitvany@yahoo.ro
www.szentimrei.ro

AJÁNLÁS

Alulírott dr. Szabó Zsolt irodalom- és sajtótörténész, egyetemi docens, a Szentimrei Alapítvány elnöke örömmel csatlakozom ahhoz a kezdeményezéshez, amely Kós Károly építész, író, újságíró és közösség-szervező, valamint dr. Kós Károly néprajztudós munkásságát a hungarikumok nemzeti kataszterébe javasolja.

Alapítványunk a közigazgatásilag az egykori Kolozs, ma Szilágy megyéhez tartozó Sztánán működik, amelyet Kós Károly tervezett a kolozsvári Keleti Újság szerkesztőségi munkatársának, barátjának, írotársának: Szentimrei Jenőnek 1924-ben, s amely három szakaszban, 1925–1942 között nyerte el mai alakját az eredetileg művészanyának épült, majd 1914–1944 között Kós Károly állandó lakóhelye, a Varjúvár tőzsomszedságában.

Mellékelünk néhány dokumentumot, amely a kezdeményező bizottság munkáját segítheti: Kós Károly Kiáltó szó című röpiratát 1921-ből, a Kós alapította kolozsvári Vasárnap című néplap indító vezércikkét (Tanulmányok), egy rövidebb és egy hosszabb írást Kós Károly publicisztikai tevékenységéről, a Kós Károly tervezte Szentimrei-ház történetét, két plakátot a sztánai farsangokról, valamint a Szentimrei Alapítvány alapító oklevelét és a 2004 óta megjelenő Sztánai Füzetek sorozat 18 kötetének címléírását.

Dr. Szabó Zsolt

Kolozsvár–Sztána, 2015. ápr. 10.

